

نظر فقهای شیعه و سنی درباره تغییر جنسیت

نظر فقهای شیعه و سنی درباره تغییر جنسیت را با هم بررسی می کنیم.

نظر فقهای شیعه و سنی درباره تغییر جنسیت

فقهای اهل سنت و همچنین کلیسای مسیحیان معتقدند تغییر جنسیت حرام است، اما در مقابل آنها فقهای شیعه و در رأس آنها امام راحل (ره) مسئله تغییر جنسیت را تحت شرایطی خاص حرام نمی دانند .

به گزارش ایسنا، معاون پژوهش مرکز تخصصی حقوق و قضای حوزه علمیه قم در نشست علمی «تغییر جنسیت»، در سالن اجتماعات دانشگاه مفید قم، اظهار کرد: مسئله تغییر جنسیت، از مسائل نو پیدا و جدید است، چرا که در قرن ها و سال های دور چنین چیزی مطرح نبوده، اما امروز به واسطه پیشرفت در علم پزشکی، امکان تبدیل شدن مرد به زن یا زن به مرد به وجود آمده است .

حجت الاسلام والمسلمین محمد مهدی کریمی نیا خاطر نشان کرد: البته در گذشته افرادی به نام خنثی ها، یا دوجنسه وجود داشت و متعاقباً بحث های فقهی مرتبط با آن نیز مطرح شده است .

اولین تغییر جنسیت در ایران

این استاد حوزه در بیان تاریخچه تغییر جنسیت در ایران یادآور شد: به لحاظ تاریخی در سال ۱۳۰۹ شمسی، برای اولین بار در ایران دکتر خلعتیری جوان ۱۸ ساله ای را تبدیل به زن کرد و آن زن نیز نام کبری را برای خود انتخاب کرد؛ البته اولین نمونه این کار در دنیا در انگلستان رخ داد.

وی گفت: امروز مشاهده می کنیم که صدها و شاید هزاران تغییر جنسیت در کشورهای مختلف دنیا و حتی عربستان سعودی که یک کشور سنتی محسوب می شود، صورت گرفته و که این امر نشان از آن دارد که قبح این مسئله برداشته شده است و اخبار هم منتشر می شود.

معاون پژوهشی مرکز تخصصی حقوق و قضای اسلامی حوزه در بیان تاریخچه فقهی اهمیت موضوع تغییر جنسیت، افزود: اولین شخص در میان عالمان مسلمان و مسیحی که در باب مقوله تغییر جنسیت وارد شد و آن را مورد ارزیابی قرار داد، امام خمینی(ره) بودند که در سال ۱۳۴۳ شمسی در تحریر الوسیله مباحث جدیدی از جمله بحث تغییر جنسیت را مطرح کرد.

وی افزود: قبل از حضرت امام (ه)، هیچ یک از فقهای اهل سنت و شیعه^[۱] بحث فقهی و حقوقی پیرامون تغییر جنسیت را مطرح نکرده بودند و به نوعی سکوت محض در این باره وجود داشت.

تغییر جنسیتی که با اجازه امام (ره) صورت گرفت

عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی خاطرنشان کرد: در سال ۱۳۶۴ شمسی شخصی با صحبت هایی که با امام راحل انجام داد، اجازه فتوایی امام را جهت تغییر جنسیت تحت نظر پزشکان متخصص گرفت و پس از انجام عمل و تبدیل به زن شدن، نام مریم ملک آرا را برای خود انتخاب کرد و در حال حاضر این فرد نیز انجمنی پیرامون این موضوع را تشکیل داده است.

وی افزود: پس از صدور این فتوا توسط امام خمینی(ره)^[۲] مباحث فقهی پیرامون این موضوع گسترش یافت به گونه ای که امروز بیش از ۲۵۰ استفتاء در این باره وجود دارد؛ حتی برخی از شاگردان امام راحل در این باره مقالاتی نگاشته اند.

مجلس انگلیس بعد از فتوای امام (ره) به اهمیت تغییر جنسیت پی برد

حجت الاسلام والمسلمین کریمی نیا، گفت: جالب است بدانیم که مجلس انگلستان در سال ۲۰۰۲ به این نتیجه رسید که مباحث حقوقی در زمینه تغییر جنسیت در ایران را بررسی کند، حال آن که امام راحل پیش از آن ها به اهمیت این موضوع پی برده بودند.

وی با طرح این سؤال که آیا مسئله تغییر جنسیت از نظر فقه شیعه مجاز است یا خیر؟، گفت: تمامی فقها در رابطه با آن نظر داده اند و مسائل مربوط به آن را بیان کرده اند.

این استاد حوزه و دانشگاه گفت: فقهای اهل سنت و همچنین کلیسای مسیحیان معتقدند تغییر جنسیت حرام است که در مقابل آن ها اغلب فقهای شیعه و در رأس آن ها امام راحل قرار دارند که مسئله تغییر

جنسیت را تحت شرایطی حرام نمی دانند .

وی افزود: البته دیدگاه تمام فقهای شیعه یکسان نیست. چرا که عده ای آن را مجاز و عده ای غیرمجاز می دانند .

حجت الاسلام و المسلمین کریمی نیا، تأکید کرد: باید برای حل این موضوع انواع تغییر جنسیت را شناخته و حکم هر یک را به صورت جداگانه بدانیم .

تغییر جنسیت غیرضروری حرام است

وی با بیان این که طبق نظر تمامی علماء، تغییر جنسیت غیر ضرور حرام است، گفت: در مواردی که احساس می شود تغییر جنسیت فرد واقعا نیاز است، تمامی فقهای شیعه اتفاق نظر دارند که تغییر جنسیت را مجاز و حتی دلیل معالجه می دانند؛ برای مثال بیماران TS یا همان بیماران دچار اختلالات روانی و جنسیتی از جمله این افراد هستند که خود را جای جنس مخالف می دانند.

این استاد حوزه و دانشگاه با بیان این که برخی عنوان می کنند که دلیل فقهای شیعه برای جایز دانستن تغییر جنسیت، چیست؟، گفت: امام خمینی(ره) در تحریرالوسیله که تنها محل بیان احکام است آن را بیان کرده است، اما برخی از فقهای شیعه گفته اند که ما دلیلی بر حرمت این کار نداریم و به همین دلیل جواز عدم حرمت آن را باید بدهیم.

حجت الاسلام والمسلمین کریمی نیا ادامه داد: برخی از فقهای اهل سنت در مقابل بیان کرده اند که به دلیل این که این کار به نوعی دست بردن در خلقت خداوند است نباید آن را صورت داد و حکم به حرمت آن داده اند و کلیسا نیز بر آن است، اما فقه شیعه راه میانه ای را انتخاب کرده و معتقد به جواز مشروط در این کار است.

به گزارش مرکز خبر حوزه، همچنین در این مراسم دکتر یموت و دکتر زمانی از پزشکان متخصص در زمینه تغییر جنسیت به ایراد سخن پرداختند.

همچنین بخوانید: بررسی پاسخ های فقهی به مسائل تغییر جنسیت

پی نوشت: ایسنا

منبع: www.lawgostar.com